

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЮ БЕЗПЕКОЮ УКРАЇНИ

*Батур Ю.Г., к.е.н., доцент,
Національний університет цивільного захисту України*

Продовольча безпека країни – невід’ємна частина її національної безпеки. Поліпшення забезпечення населення продуктами харчування являє собою важливу соціально-економічну задачу, рішення якої має величезне значення для України. Забезпечення продовольчої безпеки є пріоритетним напрямом державної політики, так як охоплює широкий спектр національних, економічних, соціальних, демографічних та екологічних факторів.

Закон України «Про продовольчу безпеку України» визначає продовольчу безпеку як стан економіки, при якому забезпечується продовольча незалежність країни і гарантується доступність продовольства для всього населення в кількості, необхідній для активного і здорового життя [1].

Серед різних видів безпеки об’єктів соціальної природи особливе місце займає національна безпека держави, під якою розуміється стан країни, коли відсутні або усунені зовнішні і внутрішні загрози національним цінностям і національному способу життя, забезпечується реалізація її важливих інтересів. Іншими словами, національна безпека є захищеність життєво важливих інтересів громадян, суспільства, держави, а також національних цінностей і способу життя від широкого спектру зовнішніх і внутрішніх загроз, різних за своєю природою (політичних, економічних, військових, екологічних та ін.).

Роль продовольчої безпеки пов’язана з тим, що продовольство є базовим показником життєдіяльності людини. Рівень харчування населення характеризує рівень її економічного розвитку в цілому, оскільки, як відомо, виробництво продуктів харчування було, є і буде найпершою умовою безпосередніх виробників і всякого виробництва взагалі, а рівень забезпечення населення продовольством розглядається як найважливіший фактор і визначальний критерій рівня соціального життя, життєздатності економічної структури і державного устрою країни [2].

Недостатність продовольства виникає з причини стихійних лих, викликаних природними явищами, війнами, різного роду економічними кризами в державі, радикальними змінами суспільного ладу і т. п. У зв'язку з цим як для окремої людини, так і окремої держави і світу в цілому виникає проблема стабільного забезпечення продовольством та продовольчої безпеки.

Таким чином, продовольча безпека є найважливішим елементом не тільки економічної безпеки держави, але і його політичної та економічної безпеки, визначаючи провідну роль продовольчої безпеки в національній безпеці. Проблема продовольчої безпеки населення стала предметом активного розгляду світовим співтовариством з середини 70-х років ХХ століття. Продовольча безпека відображає стан економіки, при якому населенню країни в цілому і кожному громадянину окремо гарантується забезпечення доступу до продуктів харчування, питної води та інших харчових продуктів в якості, асортименті та обсягах необхідних і достатніх для фізичного і соціального розвитку особистості, забезпечення здоров'я і розширеного відтворення населення країни [5].

Для оцінки ступеня досягнення забезпечення продовольчої безпеки використовується наступний критерій – питома вага вітчизняної сільськогосподарської та рибної продукції, сировини і продовольства в загальному обсязі товарних ресурсів внутрішнього ринку, %: зерна не менше – 95; цукру не менше – 80; рослинного масла не менше – 80; м'яса і м'ясопродуктів (у перерахунку на м'ясо) не менше – 85; молока і молокопродуктів (у перерахунку на молоко) не менше – 90; риби і рибопродуктів не менше – 80; картоплі не менше – 95; солі харчової не менше – 85 [3].

У 2017 році, як і у три попередні, відбулося скорочення середньодобової поживності раціону українця. У минулому році в середньому українці споживали 2707 ккал на добу, або на 35 ккал менше, ніж роком раніше. При цьому калорійність раціону тільки на 8% перевищує гранично допустимий рівень для цього індикатора – 2500 ккал. Щодня житель України споживав в середньому 84 грами протеїнів, що є одним із найнижчих показників серед країн ЄС та на 18% менше середнього рівня цього показника у розвинених країнах (103 грами на добу) [4].

Продовольча безпека є однією з центральних проблем у системі національної безпеки, оскільки без надійного постачання продовольством жодна країна не в змозі уникнути залежності від інших держав. Стратегія продовольчої безпеки, має бути спрямована на: забезпечення необхідної кількості продовольства за рахунок власного виробництва (85-90 %) і частково (10-15 %) – за рахунок імпорту; підтримку стабільності продовольчого постачання за рахунок скорочення коливань пропозиції і сподівання, адекватного управління національними запасами продовольства, розвитку транспортної інфраструктури та систем збуту; забезпечення доступу всіх верств населення до наявного продовольства.

Література.

1. Волченко Н. В. Продовольча безпека: теоретичні аспекти та реалії сьогодення [Електронний ресурс]: монографія / Н. В. Волченко // Система національного менеджменту в контексті інтеграційного виміру. – Суми: ПП Вінниченко М. Д., 2014. – С. 38- 57.
2. Кліменко О.В. Напрями забезпечення продовольчої безпеки України. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.economy.in.ua
3. Кузьо Р. М. Продовольча безпека як пріоритет аграрної політики. Сучасні виклики продовольчої безпеки: матеріали круглого столу (15 травня 2015 року). – Львівський НАУ. – Львів, - 2017. – С. 38-41.
4. Оцінка рівня продовольчої безпеки України у 2017 році. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analytika/prodovolcha-bezpeka-v-ukrayini-u-2017-roci-oglyad-osnovnyh-indykatoriv>.
5. Шевченко Н. О. Продовольча безпека як політичний та економічний пріоритет держави. // Інвестиції: практика та досвід. – №3. – 2011. – С. 111-113.

ПЛАНУВАННЯ ТА РЕЗЕРВИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

***Брушковська Д.В., студентка*,
Київський національний торговельно – економічний
університет***

На сьогодні питання зниження витрат і планування собівартості продукції стали більш гострішими, так як за рахунок

---

* Науковий керівник – Августова О.О., к.е.н., доцент